

erat bñ possibl' solutio. Alij forsita egerūt
tepidē negligēter cāz v'l iusticie publice/v'l
legis diuinæ. aut circūstācias culpabiles ha
buit sua p'secutio/oia mors abolere potuit
eo efficac' q' p'sumel' illata est/caruitq' se
pulcro. ¶ Talia q's oia dñu'nerer. Audebo
sublim' vocē attollere plenā p'solatōis sā
cte. Itaq' desolationū omniū q's fuso' ho
stilis opa' est/pur p'queris/interrogo q'lis
assignat causa: Si libido dñandi regēdi
q's si vindicte zel' efferus. si dñu'itiaz v'l opū
excrēda fames. si tituli fortassis alij nō mi
nns scelerati sacrilegi nephantiq'z. Felices
oro nōne sunt q' virtuosis animis obsistere
conati sunt q'suis in ocl's hoim supari. Au
ctores v'o rāto infeliciorē q'nto nibil infe
lici' impunita licetia z p'spitate peccātūm
qualiū miserearis velim/p' sua p'uersio' la
luteq'z dep'cans. ¶ Qd' si causa iuxta q'run
dā ipudētiā q' se de p'tinacia dānat assignet
defensio catholice p'icatis. vicia q'res et er
rores corrigere. z h' corā iudice legitio/nūc
ordinario/nūc sup'mo. q'dni fiderent affir
mauerim/btōs eē mortuos q' p' lege dei sui
certauerint v'sq' ad mortē/exēplo tot marty
rū: Quid stupes. qd' me respic': nolito mi
rari si h'z q'tidie martyres suos mūd'. si ca
ro/si diabol' cur nō habeat suos xp's: Hic
apl's. Opt' hereses esse/ut q' p'bat' sunt ma
nifesti fiat. Quō manifesti: plane i bonū si
legē dei defēderit strēnue. s' p'sus i malū si
v'l maligne ipugnauerit aut ipugnātib' fa
uerit ipudēt' sb'dole/ neq' subuertēdo v'l ne
gādo iusticiā. T'es dixer' scādaloz cāz oiz
q'le egerūt i alios p'seq'ntes aliq's v'sq' ad co
ronā martirij. q' pacto inq'es: Rñdeo. nōne
martirij causa fuit vt p' xp'o. p' v'itate. p' iu
sticia. p' vicioz redargutōe/mors vndecun
q' tolerat. Atēde q' cā reddiderit ipm abel
pmu martyre i lege nature. Hec nūmiz q' i
odiū iusticie religiose q' sacrificiū obtulerat
deo placibile. Layn frater eū nibil tale co
gitatē egrediētē i agz/īsidiose pemit. Uides
q' pacto fit aliq's martyr etiam dñ ignorat.
Omitto de septē ffib' machabeis i lege scri
pta/q' nō ob aliā cām q' ne legem i porcine
carnis eu' violaret/atrocissime necati sunt.
Hō loqr' de Johē bap: q' legis vtriusq' mo
ysi z xp'i limes q'dā fuit. cui' martyrij aliā
nō inuenit cām habuisse nisi redargutōem
publici incest'. Thomas cātuariēs ob d
fensiōem ecclastice libertatis. Leodogari'
ob zelū dom' frācie h' Ebroynū. A gathes

agnes et lucia ppter fidē castitatis glorio
so celebrāt martyrio. Et ita de plimis q'ru'
exēplis p'spicu'z fit oēm hoiem q' p'micur
odio iusticie z p'icatis/dū sectat illā/p'seq'
aut defendit. insignis apud deū vero titulo
martyrij. qualecūq' fuerit apō hoies indi
ciū. Quid si pl' aliqd addid'erim. Innocē
tes q'dē occisos p'sidero/q's esse martyres
null' q' fidē habz ecclie dubitauit. Sed q'
rō martyrij. nūqd alia dabit q's odiū xp'i ex
ambitōe regnādi. p'uenies: Ubi rursus col
ligif' hec regula. q' ifantes aut pueri/qua
to magis p'uectiores/q's in odiū xp'ianoz
sui xp'i vel sue legis p'mūt infideles. iudei.
saraceni. vel pagani/aut aliq' noīe ten' xp'i
ani hereticātes apostateq' facti. aut i tyra
nidis rabie versi. tales martyrio coronant
etiā morti timidi. p'cipue si nōd' ali' criminis
ober inest actu. ¶ Hec ifideāt aio tuo si ad
q' fictōe me' es discipul'. Hec mēt' p'tur
batōes radicit' euellāt. q'm altior. securior.
salubrior. religiosior. z gl'iosior nō est altera
p'solatō ad quā p'uechere possit docēna mee
legis q's martyrij tolerātia. p' q'd delef' i pro
p'rio sanguine q'libz culpa sil' et pena. vt p'ri
nus hō liber et expedit' enolet i celum/rbi
statū habeat oīm bonoz aggregatōne p'se
ctu'. ¶ Uolucer. Hacten' o monice theo
logia locuta sit. nos ex sua nr'agz collocutō
ne brevit' epilogātes sumam' h' p'pēdiosuz
in oī tribularōe solamē. vt toto corde suspi
rem'. leuātes ocl'os i celū i dicētes. D'c' est
p' mīf'cordiaz' z ton' p'solatōis i cui' mi
seratōe sperādū ē. cui' se volūrati p'formā
dū ē. a q' est v'itus patiētie. in q' ēserenatō cō
sciētie. Nos interim trahere conemur i af
fectū/q'd sub q'driduo disservim' p' intelle
ctū. ¶ Monic'. Fiat ita p'cor/z pax dei q'
expuat omnē sensū corda z itelligētias no
stras custodiat i charitate di. z patiētia xp'i
vt p' patiētā z p'solatōz sc̄ptura'z spem ha
beam'. Amen. Finit

Incipit dyalogus

apologetic' cui' collocutores sūt volucer
z monicus. vt in p'solatōne theologie serua
tū est. ¶ Uolucer.

Em inq'rim' o monice quā nec
paucis dieb' nec vllis pene ver
bis explicare phas mihi ē. Pe
tis cur termiata p' generale p'cili
um nō fuerit causa fidei h' docēna pestiferā
Jubente tyranos q' insidias interfici/ per

Dyalogus

quoslibet etiā p̄uatos/ordīc iuris nec dīni
ni nec hūani fūato /et cōfederatōe qualibet
nō obſtāte. ¶ Ego synodū nō incuso/ quaz
renereor et veneror. s̄z pl̄imos in synodo cō
uersantes excusare nō valeo/ q̄s aīe passio
nes et pestes improbe q̄b mos ē cathedrā.
hūani subuertēre iudicij fefellerūt et errare
fecerūt alios in iuicio et nō in via. alios ma
le dissimulare v̄l negādo iusticiā/ v̄l id qd̄
credere debuerāt ad iusticiā. nō ore cōfiten
do ad salutē alios obsurdescere ad salutarē
illā iacobī iussiōez. Nolite fratres in psona
rū acceptōe habere fidem dñi nr̄i iehu chri
sti. Siqdē fuit apud aliq̄s impudētissima
psonaq̄ acceptō/ dū eadē fidei causa isti dā
nati sunt/ alii p̄trāsiti. ¶ Monic⁹ Fuerat
igīstuti⁹ o voluc̄er atq̄s p̄sult⁹ nō q̄sisse in
diciū a talib⁹ q̄s exponere sanctū canib⁹. et
p̄ncere margaritas aī por̄cos. q̄netiā adue
na noster nōne debuerat p̄us sedēs op̄ura
re si sumpt⁹ ei. si suffragia coadūtor⁹ p̄ re tā
ta suppeterēt. ne cū nō potuerit pficere iure
ceciderit in illō ip̄roperiū. iste hō cepit edi
ficare/et nō potuit p̄sumare. ¶ Voluc̄er.
Urges vehemēter o monice et i has metru
dis angustias. vt qd̄ respōsur⁹ sim nō saḡ
inuenia. Itaq̄ si iustificatiōem aduenē nr̄i
suscepim⁹. poterim⁹ id qd̄ē in multis sp̄a
m⁹ pficere. s̄z ignominia oportebit et turpi
tudinē reuelare nōnullor⁹. q̄s colere quosq̄
reuerteri/ q̄s diligere/ stat⁹ sius et societas et
flagitat. ¶ Monicus Debuerāt circūsp̄ci
pi p̄us talia diligēter ne i retāta q̄zere post
exitū. tñtpis illa nec ad mittēda penit⁹ ex
cusatio. nō putau. Est enī circūspectio ps
maxima prudētē q̄ sue p̄sideratiōis ocl̄os
circūgirat/ nedū in illa q̄ de se licita sunt. s̄z
que circūstantijs oib⁹ attētis. vt tpe. loco.
et psonis/ expediūt. Sunt enī qd̄am licita q̄
circūstantijs obſtātib⁹ ideo nō expeditiunt
qm̄ expediti nō p̄nt. et ad debitū cōſūma
tōnis finē induci. ¶ Voluc̄er. Agis o mo
nice iuxta vulgi. puerbiū. post redditū a iudi
cio vel a foro sapiēter p̄sulis. Quippe si de
generali. cōcilio. si d̄ hoīb⁹ ip̄m p̄ſtitūtēb⁹.
si de studijs ac vniuersitatib⁹ pene totū xp̄i
anitatis habentib⁹ ibi legatos suos. si d̄ co
aditorib⁹ ad pſeq̄ndum. si de cōmisiarijs
ad examinādū capsas oēs fidei. si de sacro
dñoz cardialiū collegio seu romana curia
suspiciandū male fuerat/ dē mīstratōne iusti
cie. curreret impugnatio v̄l accusatio tua p
sertim. q̄ generale cōciliū fuerat specialit̄ ce

lebratū ad hūc finē extirpatōis heresum et
errorū. et h̄ ab initio sic attempatuz ē fieri
vt detinerent etiā errātes in carcere. quorū
aliq̄ postmodū ignib⁹ traditi sunt. Primi
tus enī bohem⁹. dehinc anglī cōtulerāt er
rores rykleff. Bohemi circiter. xlvi. anglī
cōpl⁹ q̄s ducentos. Pro q̄z reprobatōe zela
uit et p̄dicauit publice et aduena q̄ntū alter
alioz. Uideat aut̄ prudētia tua si nō existi
mare iustū erat/nec temerariū. nō mīori di
ligentia zelo v̄l p̄stātia p̄cedi debere ad dā
natōem doctrine magis in morib⁹ et republi
ca pestifere/et h̄ om̄i tergūneratōe vel p̄so
naz acceptōe rejectis. Eldde q̄ serenissim⁹
rex romanoz p̄cipiūs ab initio pmotor et
tit. vt hec eadē doctrina tāq̄ p̄ncipib⁹ pa
lam aduersa dāmmare. sicut ostēdit in asse
curōe dāmmatōis vni⁹ articuli vel assertōis
cōtentis totā in effectu doctrinā hāc om
ni publicere capitaliter inimicā. Lui⁹ da
natōis tenor est. Precipua sollicitudine vo
lens hec sacrosancta synod⁹ ad extirpatōes
heresum et errorū i dāversis mūdi partib⁹
inualescētiū p̄cedere/ sicut tenet et ad h̄ col
lecta est. nuper accepit q̄ nōnulle assertōes
erronee in fide et bonis morib⁹ ac multipli
cī scādalose/totiusq̄ reipublice statū et or
dinē subuertēre molētes dogmatizates sūt.
inter q̄s hec assertio d̄lata est. Quilib⁹ tyra
n⁹ p̄t et deb̄z licite et meritorie occidi p̄ quē
cūq̄ vasallū suū vel subditū. etiam p̄ insidi
as et blādicias vel adulatōes. Non obſtā
te quoq̄s iuramēto seu cōfederatiōe cum
eo/ nō expectata sentētia v̄l mādato iudicis
ciuiscuq̄. Aduersus hūc errorezz satagēns
hec scā synod⁹ i surgere/ et ip̄m fūdit⁹ tollere
p̄habita delibatōe matura. d̄cernit d̄clarat
et diffinit hmōi docēnā erroneā eē i fide et
morib⁹. ip̄amq̄ tāq̄ hereticā/ scādalosaz/ se
ditiosaz/ et ad fraudes/ d̄ceptōes/ mēdacia/
p̄ditōes/ piuria/ vias dātē r̄probat et dē
nat. Declarat ilup̄/ decernit et diffinit q̄ p̄t̄
nacit docēnā hāc p̄nicioſiſſimā aſſerētēſ ſe
heretici/ et tāq̄ tales iurra legitimas et cano
nicas ſactōes puniēdi. ¶ Monic⁹ Duz S
etiā atq̄ etiāz recogito voluc̄er v̄ba ſacre ſy
nodi quēadmodū fateſ ſe p̄cipua ſollicitu
dine deſtructōes heresiū et errorū debere p̄
ſeq̄/ quēadmodū p̄tē ſeneri cēſura iudicij
damnauit hāc assertōes q̄ totā fere p̄plectit
doctrinā nouē assertōe ū denunciataz cuž
ppositōe vñ fideliter excerpte ſunt/ non in
ueniō realē ſuſpicioſis cām ſuſile ſingendas

quoniam et conciliū damnās et res p̄manēs / et doctoꝝ et cōsulēs debuissent ad vteri ora pcedere. Si aut̄ aliter vel cur acciderit omitt̄ q̄rere. Hoc ad p̄sens īq̄ro. cur ad uena n̄ p̄ ceteris in hac p̄secutōe nota? Et Uoluc̄er. Hosti monice qd ad officiūz cācellarie parisien̄. cui deseruit spectat in fidei materiis nosti p̄fessiōe suā exptuō es qualecūq̄ zelum suū ad ea q̄ religionē nostrā respicunt. Scis q̄ liber est ab omnib⁹ vincul⁹ mūdane necessitat̄ / q̄tinus possit ampli⁹ p̄pago aio p̄ veritate certamē h̄c. Talis est insup̄ de q̄ iusticia si nō recte ambulauerit ad vitat̄ euāgelij valeat fieri. absq; p̄turbatōe alior̄ seu reipublice via facti. put alio corā inclita natōne francie vni militi palā dixit. Scis nihilomin⁹ q̄ a xp̄i anissimo rege francoꝝ. et a p̄clarissima filia sua vniuersitate parisien̄. imo et ab ecclia gallicana p̄ p̄uincia senoꝝ. delegat̄ extitit ad generale cōcilium sub certis instructōibus et līris que p̄secutōem materiaꝝ fidei. huius aut̄ nomiāt̄ / necnō vniōis eccliaſtice. s̄z reformatōis morū i capite et mebrum m̄l tipliciter imponebāt. Monic⁹ Esto sic fuerit / accepi nihilomin⁹ emanasse posteri⁹ mandatū a rege dū detracatu pacis i francia fuisse agitatū. q̄ hec materia nō expōneret corā sacro cōcilio ita tñ si ps aduersa vell̄ desistere. Uoluc̄er Monice iam esse res integra cessauerat. iā p̄missio tribus dñis cardinalib⁹ etiā ante aduētū ambas̄atorū regis ab aduersa pte petita fuerat et obtēta. Exerenissim⁹ p̄terea romanorū rex hāc materiā vt sciret vitas. voluit i mediū deduci sicut ex līris sigillo suo signat̄ / ac p̄ illa q̄ palā opat̄ est corā iudicib⁹ fidei p̄sonalit̄ p̄parēs p̄spicuū est. et ex p̄dicta idem natōe q̄libz tyrān⁹ reddit̄ manifestū. Monicus. Attēde voluc̄er ne dū p̄secutōem p̄mo factā iustificare vis culpes eā q̄ post modū facta est p̄secutōis omisiōe. maxi me post electōem canonicā et legitimā sum mi p̄tificis. Uoluc̄er. Recordare quid anteā dixeris q̄ i omnib⁹ circūspectio tenenda est. vt penſet nedū qd v̄p̄ yl̄ iustū sit / s̄z quid expediēs. Nā variata circūstantiarū q̄litate vere v̄l̄ estimatiue. nō erit viciōsum si mutet in diuersa v̄l̄ aduersa p̄siliū / quem admodū terencian⁹ senet ex se refert. Monicus. Unū cognitū o voluc̄er pl̄ q̄ antea / q̄ nō erat expediēs p̄secutōis p̄tinatio. Uoluc̄er. Ab monice q̄so ne tale ali-

qd scrupulose n̄mis q̄sieris. qd vt p̄notatū est nullis v̄bis exq̄ p̄t / nec cū modestia q̄ neminē ledere vult / nude tradi. Oro pate re germanū tuū patere pot̄ mosib⁹ alio rū q̄s alios ip̄e mordere videat. Monic⁹ Expostulatō tua rōnabil̄ videtur / si tñmō de p̄sone lesiōe v̄l̄ iactura nūc ageret / vitat̄ vero. et tal' veritatis equo aio quos sustinuit erit detrimentū fieri vt p̄sonaz q̄undā op̄i at v̄l̄ ignominia vel culpaꝝ Uoluc̄er. Non satis videt p̄ triūpho veritatis q̄ nulla aduersus eā p̄ tot agitatōes et p̄tractōnes lata ē sentētia / que p̄terā diceret ea q̄ vitat̄ erāt lesa ei se. p̄testātib⁹ hocīp̄m p̄līras suas ad christi missiū frācie regē tribū cardinalib⁹. q̄ cir cūuenti p̄tēsam tulerāt sniam sup nullitate snie ep̄i p̄siciē. de q̄ relati⁹ alibi. Monic⁹ igit̄ tur i robore suo detestatio falsitatis et heretice p̄mitat̄. Monet approbat̄ tā solēnis sacre theoloſice facultat̄ i vniuersitate parisiensi. cui cētū et q̄dragitavñ theologise manib⁹ p̄p̄is subsc̄perūt. Monet similis approbat̄ p̄elare facultatis decretor̄ i ea dē vniuersitate / que filz in se tota p̄od̄ ap̄probatois sue dedit sub līris patētib⁹. Monet autētū valde parlāmēti reḡi decretū v̄l̄ arrestū hmōi doctrine cū tota p̄positōe. Jo. p̄ni capitaliter dānatū. Monet deliberaſtōes solēnissimōz theologoy de dinē ſtudīs / q̄s puerſa nō subnērit affectio. Monet deniq̄s indicū ſacre ſynodi generalis integz / que ſuo ſilētio dānatōes p̄dictarū alſerōnū nō reprobās approbanuit. immēto qd i dānatōe tā ſenora hui⁹ alſerōis q̄libet tērnus rē. voluit ſatis intelliſi / alias hmōi velut i ſua radice dānasse. q̄ radix est vt neminē alter occidat autoritate p̄p̄a q̄ntūcūq̄ ſcelerarū. neq; iſurādū p̄p̄e incōmodū t̄pale ſui v̄l̄ ſuoz violet̄. Monicus. Sed qd de deliberatiōib⁹ q̄ūdam mēdicantū cū magno nūero respōdeb̄. q̄s dicūt facta in vñ cōueniōe ſe ciudā ſcedule ſubſcripsisse. quā ſigillauerūt ſigillis generaliū de quattuor ordinib⁹ vt p̄tēdūt / v̄bi deliberat̄. ſed i ſacco et tenebris / alſerōnes iſtas nō eſſe iudicio fidei rep̄obādas imo ſentētādū eſſe q̄ ad fidei iudiciū non p̄tinēt. Neq; enī i hāc iſlā ſuſi ſunt p̄ſiſire / vt apte diceret q̄ v̄e ſunt. Bliaſ tamē aduersa ps / tāq̄ cas deliberauerint veras eſſe. Uoluc̄er. O ſi ſcires oia monice q̄ circa p̄cessum tālē emerſerūt. nūc iſtis nūc

Dyalogus

alij vñs smo inujs et eroritatis. ebibe
ret spiritu tuu vchemē indignatio q̄lia n̄
psequor ne satyrā v̄l tragedia aggressus es
se videar. Hoc vñ scire potuisti q̄ p̄dicta
deliberatio cōspirata fuit tandem oblata co
rātoro concilio tanq̄ heretical aut hereti
ca prauitate vchemēter suspecta sub p̄testa
cōe solēni facta p̄ aduenā nosty quā tūc no
minere regis et ambasiorz suoꝝ p̄posuit de
subscribēdo se ad penā talionis si aliq̄ quā
tūcunq̄ multiplicati ūriū velle sustinere.
Quinetiā sacra theologie facultas parisiē.
dū ad ipam scedula talis delata ē p̄ pte di
cti christianissimi francoꝝ regis suaq̄ de
liberatio q̄sita reprobauit eā multiplici ac
efficacissima ratōe sub patentib⁹ lris sigil
lo suo munitis. Non igit̄ p̄ aduersa pars
glieri de pluralitat maiori theologoz ne
q̄ numero. ¶ Monic⁹. Scire velum si p̄
assumptōem summi p̄tificis aliq̄ saltē eo
rū que modo cōmemoras i fauore causefi
dei/reg⁹ ac vniuersitatis fuerint intimata
¶ v̄l suggesta. ¶ Uoluc̄er. Holo monice d
sc̄issimo dño nro et christo dñi, velut os i
celū ponēdo loq̄. collaterales nihilominus
habuit quos in hac et sili materia rāgente
dños polonos pcessisse dicunt aliq̄ min⁹
diligenter neq̄ satis ad zelum et fauore ca
tholice v̄itatis qui neq̄ verbis neq̄ sc̄ptis
exhortatorijs ad psecutōez seu terminatio
nē potuerūt accēdi. ¶ Testis tibi sit scedula
multis onta. quā hic placet iscrere sic ha
bente. ¶ Cōsiderēt zelatores xpianae religio
nis et honoris dñi nr̄i pape ac huius sacri
sc̄p̄li si articul⁹ secundus p̄ncipal⁹ auocati
onis hui⁹ sc̄p̄li q̄ est sup̄ heresim et errorē
extirpatōe nō tractet vel expediat p̄serit
in materijs solēnit̄ dēnūciatis et multiplici
ter agitatis in hoc sacro sc̄p̄lio q̄liter b̄ va
riū varie potuerūt imputare. Quidā ad ne
gligētiā in re tāta atq̄ p̄cipua sollicitudine
tractāda putatec̄ sc̄p̄li in dānatiōe hui⁹
q̄libet tyranus. Alij ad ignoratiā q̄ de pau
cis p̄positōib⁹ q̄ nō sunt de apicib⁹ fidei n̄
decreuerūt qd̄ fm̄ doetrinā sacre sc̄pture re
nendū llt. an videlicz vere fuit v̄l false sane
vel insane approbāde vel reprobāde. Alij
ad psonaz acceptōem et hūanū timorē seu
formidinē et ad illoꝝ otra q̄s hic pcessum
est in fidei materijs quēadmodū sunt bo
hemī remurmuratōez. Alij ad aptā iusticie
denegatōem in materia fidei et moꝝ seu cul
pabilē dissimulatōem. Alij ad platoꝝ et ali

orū auariciā querentū in eccl̄astica refor
matōe que sua sunt v̄l vtilia n̄ que ielu xp̄i
vel spūalia. Alij ad regū p̄ncipū et vniuer
sitatū q̄ p̄mouerūt p̄dictas matias vilipē
sionē et indignatiōem. vt fuerūt rex frācoꝝ.
rex polonoꝝ et vniuersitas studiū p̄fisiē. et
ples alie. Alij ad autoritatis platice sup̄ he
resib⁹ extirpādis in suis dioceſib⁹ eneruati
onē. et ad curie romane i cīdē errorib⁹ extir
pandis notoriā omisiōez. Alij ad sordidā
multoz in b̄ sc̄p̄lio vno v̄l alio mō corrup
tionē. Alij ad omniū q̄ facta sunt i concilio
sc̄dalizatiōem v̄l infirmatōem. Alij ad le
gatorz regū et vniuerſitatū q̄ ex iniunctōne
v̄l instructōe facta eis p̄mouerunt et pmo
uere debnerūt p̄dictas matias negligētiaz
culpabilē. Alij ad theologoz et p̄dicatiūm
veritatis fidei piculū et dep̄liōem v̄bilis
p̄pianitatē maxime dū errātes fuerit po
tentes et p̄ncipes. Alij ad homicidioꝝ pro
ditionū p̄iuriorū seditionū nutritōez seu iu
stificationē maxime dū bella fundāt in su
stinetū errorib⁹. Alij ad hereticātū et errā
tiū nō emēdatōem s̄ obstinatōem nec ad
fraternā seu iudiciale v̄l paternā correctōez
sed violentiore effrenatōez. Alij ad obediē
tie generalē p̄stari debite mō su mō p̄tifi
ci fortassis (qd̄ absit) piculosam dilationē
apud m̄ltos christianitat̄ p̄ncipes aut po
pulos. Alij ad clericoz apud laicos. smo et
apud fideles et paganos et p̄cipue petruꝝ^z
de luna et suos fautores subsannatōem vel
irrissōem q̄ i materijs vulgo notissimis q̄
sunt ipa p̄cepta moralia alit patiūt erra
re et diuerso sib̄iūtūc̄ p̄tinaciter asserere i
p̄sentia generalē sc̄p̄li / inētū vt sub summo
p̄tifice quē oēs p̄ extirpatōe errorū p̄stola
banū maior dissimulatio suboriri videatur
Alij deniq̄ (qd̄ omniū ḡuissimū est) ad offē
sam dei in desertoē defensiōis catholice ve
ritatis smo et fautoriā heretice p̄uitat̄ dū
sc̄ error cui nō resistit approbat. ¶ Testes
autē inuocat hui⁹ scedula p̄positores celū
et terrā. q̄ nō ad diffamatōem cuiuscūq̄ v̄l
irritatōem. sed ad p̄paz q̄iaꝝ liberatōem et
ad obuiādū p̄actis et cōsimilib⁹ sc̄dal / si
nō hoc durāte sc̄p̄lio occursum fuerit euen
turis ista scribit atq̄ notificant pati voce
publica lat⁹ hec oia deducere si ita placi
tū fuerit dño nro pape. Hec ibi. ¶ Boni
cns. Qualis data est ad hec inconueniētia
p̄uisua respōsioꝝ Uoluc̄er. All'a p̄susq̄
sed in detiora cōtinueres lapsa ē v̄lq̄ adeo

Carmen de causa canendi

LVI

Q[uod] p[ro]pt[er] p[re]dicto[n]e polono[n] interiecta est tāde[n] appellatio ad futurū cōciliū. Cui appellatiōni cū r[ati]onē d[icitu]r esset lecta est vt d[icitu]r in cōcilio generali et publico q[uod] vltimo con stantie celebratum est. minuta q[uod]dā sub for ma bulle destruēs vt afferūt q[uod] legerūt eam/ fundamente penit[er] robur nedū pisani sed p[ro]sta[n]t. cōciliū et eoz oīm q[uod] in eis p[ro]securi sup electio[n]e summi pontificis et intruso[n] electio[n]e attētata facta ve sunt. Continebat itaq[ue] in nullo casu licere appellatio[n]em a papa facere/ nec ei iudicin[us] in causis fidei declinare plane cōtra legē dei decretaq[ue] cōciliū. S[ed] tā ceca sp[iritu] est affectio que nō zelat v[er]itatē/ tam sp[iritu] sibi h[ab]rians et dissonā v[er]itati mens aduer sa. ¶ Monic⁹. Vellē pleni⁹ agnoscere q[uod] lis ex integro fuerit hec polono[n] causa. neq[ue] enī illa leuit crediderim q[uod] postremo sub intulisti/ q[uod] quis de occisiōe oīm polonorum facienda absq[ue] lege v[er]o ordīne ipis nec auditū nec defensis audierim. ¶ Volucer. Pos sum que b[ea]tū p[ro]strinxi v[er]bi ea scriptis multiplicibus edocere quoz aliq[ue] suis titu lis seorsum notabo. Res enī plixa est. et ad alia te vocat sentio p[re]cis dies. Dabo p[er]terea titulos q[uod]rūdā ex opusculū germani tui plu rimis obmissis/ q[uod] vel memoria nō tenet. v[er]o vtilitas nō tāta ē. Ita enī phas erit tibi v[er]o alteri cui placuerit illa sub collectorio uno Z seu plurib[us] sc̄ptis dare. ¶ Monic⁹. Gra tā mibi r[ec]eferis volucer/ dicio nihil omī nus antea qual[er]e de natura cōciliū sit fratri existimatio/ instruct⁹ q[uod] p[ro]p[ter] est nedū ex his vel historijs. s[ed] et ipa q[uod] doctrīna est efficac ex p[re]cītia. v[er]pote q[uod] nouissimo huic cōstantie si cōcilio cōtinu⁹ astirit. q[uod] numerositate cōuenientiū. q[uod] agendoz arduitate. q[uod] sui p[er]sertim duratōe/ maximū sup[er] cetera fuit. q[uod] niā p[ro] triēniū cū sex fere mensib[us] p[ro]tensus ē. ¶ Volucer. Si p[ro]dus doctrine v[er]o eru ditōis haberet existimatio pegrini nr̄i ap[osto]lū alios q[ui]lē fac̄ amor ap[osto]lū te/ r[ec]e[re]t exigere cogni tione nō indignā/ nec inutilē fortassis po steritati. Sed neq[ue] plene didici suā in oīb[us] q[uod] gesta sunt vel opinione v[er]o sententiā. q[uod] quis plura scriptis reliq[ue]it de p[re]tate cōciliū et ipi us q[ui]litate. Sua fuit insuper p[ro]uersatio assi due cū illo p[re]ceptore suo/ quē sapiētissimuz et prudētissimū nemo dubitauerit/ cardina lē cameracēsem dico/ poterit ille multo do cti⁹ et salubri⁹ cū autoritatis p[ro]dere super hac re v[er]o verbo vel scripto tradere q[uod] cognō uis. Hoc vñ scio q[uod] zel⁹ habēde vñios i scismate tā despato/ tātis t[er]pis fecit multa tolerari q[uod] fuisset aliūde nec tolerabilia nec tolerāda. Uideo q[uod] ecclie reformatio nūc fiet p[ro] cōciliū sine p[re]sidentia duxoris affectati b[ea]tū prudenti simul et p[re]statis. p[ro]uideat sibi dū sciuerint et potuerint mēbra p[ro] p[re]ciās aut regna/ nō q[uod]dem in multiplicatōne con stitutōnū nouellaꝝ. hoc magis interturbat q[uod] adiuuat. sed p[ro] executiōem v[er]uacē et viri lem eaz legū q[uod] iam late sunt abūdātissime supuacuis etiā resecatis v[er]o omisis. Uideo q[uod] i doctrinis q[uod] fidē/ que religiōne/ que bo nos et salubres respiciūt mores/ vix inue niet in hac tēpestate/ rebus vt sunt manentibus/ nec habito forti fauore potētie secula ris/ terminatio debita v[er]o expedita iusticia. Expto credē/ neq[ue] deductōem p[ro]nūc aliam pete. neq[ue] de remedijs apponendis v[er]bi fe ceris surditati/ vbi nō est auditus. iubet la piēs. nō effundas verbū/ his interūm cōtē tus. Habes enī de theologica cōsolatōne grandi⁹ opusculū. Tecū habita/ grat⁹ do q[uod] te segregauit ab his sollicitudib[us] et p[ro] ce teris in potestate p[re]stitutis ora p[ro]patiēs flēt et lugens. ¶ Monic⁹. Lōcesserit ita deus/ bene vale volucer p[ro]cauens vie casus. Salutauerisq[ue] noīc meo frēz/ monens eū sedulo circūspicere vigilanter quēadmodū i me dō natōis p[ro]p[ter]e viuendū sit. ¶ Volucer. Ettu b[ea]tū valetō monicenri memor in ora tōib[us] tuis.

Finit

Sequuntur nonnulla

carmina Johānis de Berson/ que et p[ro]cedē tib[us] et subseq[ue]ntib[us] tractatib[us] cōnectionē ali quam habere vident[ur]. Primūz carmen ad Johānē germanū suū de causa canendi

Loquitur aduena

ad Monicūm

Heu perurgent monice/monice.

E Amni ne fasti sanguinei et necis.

Lūnilis ensis cuiilibet imminet.

Qui iuste viuit/ vera v[e]le docet.

¶ Respondet Monicus

Mēmetruaris aduena consule

Hac in ruina pestifere vicis

Ad te redito solus in ocis

Esto virilis/ vim facito tibi.

Mens in supna se lenet ocior

D das canoras psallat alacrior

Quales sophie dicitat amor pius

dd